Zilele muzicii româneşti în R. D. Germană

Între 18 şi 28 mai 1973 s-au sărbătorit la Bucureşti, Timişoara, Sibiu, Braşov, „Zilele muzicii din R. D. Germană". Dirijorii Siegfried Kurtz, Robert Hanell au prezentat lucrări ale compozitorilor din R. D. Germană. A cîntat violonistul Gustav Schmahl, apoi, în *Lohengrin*, sub bagheta lui Heinz Fricke, în *Don Juan*, dirijor Heinz Rögner, au evoluat soliști de la Staatsoper din Berlin.

În noiembrie, în Republica Democrată Germană s-au sărbătorit „Zilele muzicii româneşti." A fost un program bogat, pe care publicul, criticii de specialitate, presa l-au urmărit îndeaproape, l-au apreciat ca un deosebit eveniment al stagiunii muzicale. Încă din prima zi — 16 noiembrie — la Staatsoper a avut loc o conferință de presă în care ziariști, critici, muzicologi s-au interesat de programul fiecărei zile, au ascultat cu interes cuvîntul membrilor delegației oficiale, dr. Vasile Tomescu, secretar al Uniunii Compozitorilor şi compozitorul Wilhelm Berger, despre viața muzicală în România, despre evoluția unor genuri şi forme muzicale, despre fenomenul componistic românesc.

La Şcoala superioară de muzică „Hans Eisler", un grup de studenți de la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" au oferit colegilor lor din Berlin un bogat program de muzică de cameră. Au fost apreciate siguranța, muzicalitatea cu care cvartetul compus din Ruxandra Colan, Rodica Szegli, Lucia Petrescu, Anca Iarosevici, au cîntat lucrări de Paul Constantinescu, Wilhelm Berger, au fost remarcate tehnica cornistului Dosa Nicolae, finețea cu care violonista Elena Popescu a interpretat muzica lui Enescu, temperamentul violoncelistului Dorel Fodoreanu, agilitatea violonistei Cornelia Vasile în *Capriciile* de Paganini. Cu totul deosebită a fost considerată participarea pianistului Justin Oprean, un muzician interesant deopotrivă ca solist şi ca acompaniator.

Cea de a doua seară a „Zilelor muzicii româneşti" a fost sărbătorită la Dresda. În frumoasa sală a Palatului Culturii, Filarmonica din Dresda l-a acompaniat pe Valentin Gheorghiu — la pupitru tînărul dirijor Harmut Haenchen — în *Concertul pentru pian şi orchestră* de Paul Constantinescu. În fața unui public exigent, ca cel din Dresda, care urmăreşte cu atenție fiecare eveniment al vieții muzicale, Valentin Gheorghiu a avut un incontestabil succes, s-a dovedit încă o dată că este un mesager de prestigiu al artei muzicale românești.

Ne-am obişnuit să notăm cu superlative concertele corului „Madrigal" al Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti. Ne-am obişnuit să aflăm de succesele „Madrigalului" românesc şi să considerăm acest fapt ca foarte firesc. La fel de firesc vorbim despre măiestria lui Marin Constantin, forța artei sale. Este într-adevăr pentru această formație, pentru dirijorul ei, un fapt obişnuit ca fiecare apariție în public să fie de mare ecou. La „Volksbühne" din Berlin, corul „Madrigal" a prezentat o seară de muzică românească. Au răsunat cîntecele lui Enescu, Ion Dumitrescu, Alexandru Paşcanu, Liviu Glodeanu, Mihai Moldovan... s-a apreciat concertul acestor muzicieni ca „un triumf", un moment de mare ținută din viața muzicală a Republicii Democrate Germane.

În cea de-a patra zi, la Metropoltheater a avut loc concertul Orchestrei Simfonice a Radiodifuziunii din Berlin, dirijat de Mihai Brediceanu, solist — Mihai Constantinescu. S-au oferit pagini reprezentative de muzică românească : *Imagini bucureştene* de Pascal Bentoiu, *Simfonia I-a* de George Enescu, *Concertul pentru vioară şi orchestră* de Wilhelm Berger, publicul apreciind valoarea creațiilor, arta muzicienilor români.

Unul din cele mai importante puncte din agenda acestor manifestări a fost Colocviul de la Uniunea Compozitorilor şi muzicienilor pe tema „Creația muzicală în R. S. România". Dr. Vasile Tomescu a prezentat un amplu referat, compozitorii Wilhelm Berger, Pascal Bentoiu au răspuns întrebărilor adresate de către compozitori, muzicologi, critici profesori, au relevat unele aspecte privind viața muzicală din România, preocupări ale compozitorilor, interpreților români, au subliniat importanța care se dă în România acțiunii de educație muzicală, de promovare a artei amatorilor. Într-un cuvînt, Colocviul — o utilă informare despre „muzica în România", s-a bucurat de o largă participare, a stîrnit un viu interes.

Mesageri la „Zilele muzicii româneşti" în R.D.G. au fost şi soliştii Operei Române. La Deutsche Staatsoper din Berlin au fost ovaționați, minute în şir, pentru creații în *Rigoletto:* Victoria Bezetti, — o excelentă Gilda, Octav Enigărescu — un Rigoletto de „zile mari", Iulia Buciuceanu — Maddalena, Valentin Loghin, Viorel Ban, Antonius Nicolescu. La pupitru — Constantin Petrovici.

A fost de larg ecou succesul soliştilor noştri în *Boema*. Magda Ianculescu — Musette, cuplul Ludovic Spiess — Eugenia Moldoveanu, au avut minute în şir aplauze la scena deschisă. Vocea de calitate, jocul degajat al lui Lucian Marinescu, creațiile oferite de Nicolae Constantinescu, Viorel Ban, Pompei Hărăşteanu au fost considerate ca excelente. Cei mai severi critici muzicali au subliniat participarea extraordinară a soliştilor Operei Române din Bucureşti în *Boema*. Rar se poate vedea la Deutsche Staatsoper din Berlin ca publicul, după încheierea spectacolului, să aplaude frenetic soliştii, să-i aştepte să-i felicite la ieşirea din teatru...

O interesantă întîlnire a avut loc între membrii delegației oficiale ! Dr. Vasile Tomescu, compozitorul Wilhelm Berger, Pascal Bentoiu, dirijorul Mihai Brediceanu, pianistul Valentin

https://biblioteca-digitala.ro

Gheorghiu și un grup de compozitori, critici, melomani din orașul Halle.

Nu putem uita nici succesul concertului simfonic de muzică românească dat la Staatskapelle din Weimar, sub inspirata baghetă a dirijorului Ion Baciu. S-au prezentat : *Preludiu simfonic* de Ion Dumitrescu, lucrare ascultată cu mult interes, apoi *Concertul pentru vioară și orchestră* de W. Berger, pagină cu aer baladesc, meditativă, bine interpretată de Mihai Constantinescu, *Suita I-a* și *Rapsodia a II-a* de George Enescu.

„Zilele muzicii românești" în R.D. Germană s-au bucurat de un remarcabil succes. Fiecare concert a fost socotit ca un eveniment în această stagiune, publicul, recunoscut pentru exigență și buna pregătire muzicală, aplaudînd entuziast evoluțiile muzicienilor români. Manifestări similare au avut loc și la Erfurt, Leipzig, Heiligenstadt, Jena.

De fapt, „Zilele muzicii românești din R. D. Germană" nu s-au încheiat. Pînă în primăvară, pînă la sfîrșitul stagiunii muzicale, în concertele marilor orchestre simfonice sînt programate lucrări românești și vor cînta soliști români. Este o amplă manifestare ce se desfășoară în întreaga stagiune, o manifestare de un deosebit prestigiu. Și, subliniem încă o dată: muzicienii români își îndeplinesc cu maturitate rolul de mesageri ai artei noastre muzicale.

SMARANDA OȚEANU

VIAȚA
MUZICALĂ

O valoroasă lucrare de Mihail Andricu, în primă audiție

Dirijorul Edgar Doneux a prezentat în primă audiție la pupitrul Filarmonicii „George Enescu", suita simfonică *Profiluri și chipuri* de Mihail Andricu.

Exponent valoros al școlii muzicale românești, unul dintre cei mai de seamă creatori ai stilului nostru simfonic, Mihail Andricu este cum se știe realizatorul unei strălucite sinteze între modalismul specific cîntecului popular și tehnica scriiturii culte. Între întîia simfonie, pe care am ascultat-o în primă audiție acum treizeci de ani sub bagheta maestrului George Enescu și recenta audiție, neobositul maestru a dat la iveală un număr mare de opusuri care poartă toată amprenta indelebilă a stilului său creator, foarte personal. Am regăsit în *Profiluri și chipuri* — lucrare relativ recentă (1971) — complexul caracteristicilor de creație subliniate mai sus. Fiecare mișcare i-a fost inspirată compozitorului, așa cum ne-a și afirmat personal, de chipul sau profilul unui amic ori al unui cunoscut. Dar suita alcătuită din următoarele părți, *Allegretto, Andante, Allegro, Grazioso, Grave, Allegro pastorale,* nu are un caracter propriu-zis programatic. Fiecare parte este, mai de grabă, o evocare poetică a unor chipuri cărora compozitorul preferă să le păstreze anonimatul. Ceea ce am dori să relevăm este îndeosebi faptul că mișcările suitei, mai mult sau mai puțin contrastante, poartă amprenta puternică, originală a compozitorului și că ele sînt extrem de succinte : fiecare durează 2—3 minute maximum — ceea ce ne face să le asimilăm cu niște crochiuri fugitive. Suita impresionează prin frumusețea sa melodică, în care găsim unele ecouri pastorale, alteori (ca în *Andante*) rezonanțe ca de colind, fiind de relevat totuși, ca o notă particulară, gingășia mișcării intitulată *Grazioso* iar, pe de altă parte, dramatismul împins pînă la tragism al părții intitulată *Grave.* Este o lucrare de mici proporții, dar de o valoroasă factură care realizează mai mult decît profilurile și chipurile pe care le va fi gîndit compozitorul : propria sa personalitate creatoare. Orchestrația este, ca-ntotdeauna, extrem de aerată, cu o atenție precumpănitoare față de instrumentele de suflat. Suita a fost prezentată de orchestră în condiții de remarcabilă precizie a execuției și activă participare la interpretare — meritul dirijorului Doneux fiind acela de a se fi aliniat cu toată promptitudinea tuturor exigențelor impuse de partitură în vederea unei foarte bune prezentări.

Am urmărit apoi *Concertul în sol minor* pentru vioară și orchestră de Max Bruch. Solista, Silvia Marcovici, a dovedit o aderență deosebită la elementele de ordin liric ale lucrării, redate toate, (ne referim mai ales la *Adagio)* cu sentiment, cu o vibrantă căldură. Trăsătura sa de arcuș a apărut viguroasă, voluntară și fermă în celelalte două mișcări, *Allegro* rezervînd pentru final multă energie și executînd în *Presto* elementele de virtuozitate ale mișcării, cu bravură. Edgar Doneux, care a acompaniat concertul cu intervenții sobre și precise ne-a rezervat pentru partea a doua a programului *Suitele* (a doua în întregime iar din prima fragmente) din baletul *Romeo și Julietta* de Prokofiev. Sînt unele dintre cele mai izbutite suite simfonice ale compozitorului și regretăm că le ascultăm atît de rar.

Am apreciat la dirijor prezența sa foarte activă, capacitatea-i de a îmbrățișa permanent toată orchestra, fără a neglija unele intervenții solistice, chiar secundare, pe care le solicită cu un gest discret dar eficace, integrat elegant în mișcarea dirijorală generală. Edgar Doneux rămîne un foarte bun dirijor de lucrări simfonice pe cît este și al spectacolelor de operă.

Sonata a doua pentru orgă de Andreas Porfetye

Compozitorul Andreas Porfetye a scris o a doua sonată pentru orgă, prezentată de organistul Iosif Gerstenengst în primă audiție la Ateneu. Lucrarea alcătuită din trei părți debutează cu o *Passacaglia,* constînd într-o serie de variațiuni pe o temă care este enunțată din capul locului, la pedalier în *pianissimo* — ceea ce îi conferă un caracter oarecum misterios. Compozitorul folosește cu gust bogata paletă coloristică a instrumentului, uzînd cînd e cazul și de acea plăcută *vox humana ;* sonoritățile se

https://biblioteca-digitala.ro